



אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

כה.

עין משפט  
גור מצוה

ג א מ"י פט"ו מהלכות  
אביהה הל' ג פתג עינ  
עד טו"ש ח"מ מ"י רב  
ספ"ק י"ג:  
נא ב מ"י ש פט"ו  
הלה י פתג ש פט"ו  
טו"ש ש פט"ק ט:  
גב ג מ"י ש פט"ו ט  
טו"ש ש פט"ק ח:  
גד ד מ"י ש פט"ו יג  
פתג ש טו"ש ח"מ  
מ"י רב פט"ק י"ג:  
גד ה מ"י ש פט"ו טל  
ג פתג ש טו"ש ט"ז  
פט"ק י:  
גה ו מ"י ש פט"ו טל  
טו פתג ש טו"ש ט"ז  
ש פט"ק י"ג:  
גו ז מ"י ש פט"ו טל יא  
פתג ש טו"ש ט"ז:  
גז ח ט מ"י ש פט"ו  
הלה י פתג ש טו"ש  
טו"ש ח"מ מ"י רב  
ספ"ק י"ג:  
גח י מ"י ש פט"ו טל  
כ פתג ש טו"ש ט"ז  
גכ ב מ"י ש פט"ו טל  
טל מ"י ש פט"ו טל  
ש פט"ק י"ג:  
גכז ט מ"י ש פט"ו טל  
ש פט"ק י"ג:

הא בכובא וביתא. פי' רש"י דמתני' כצונא וכיתנא וקשה  
דקתני מלא פירות וי"א דכיתנא אקרי פירי כדאמרין  
(בבבא ש"ס כ"ה) ויצא קין מפרי האדמה וזע פשתן הציא ודוחק  
ונראה דמתני' כצנא ופירי לכיון דאין הפירות מחוברים יחד אילו  
מן הכלי נפלו היה קצת נשאר מהם  
ככלי אכל פשתן קשור צידה יכול  
להיות שכלי היה ופלו ור"ח פי'  
דפריך אמאי דקאמר מקצתן על גבי  
קרקע חייב להכריז ורמיהו מלא  
דבר כו' צא בעל סימן ונטל את שלו  
זכה המוצא צמה שצידו היינו מה  
שצמח אע"פ שיש צפנים קצת פירות  
ואפילו בעל כלי אומר שכולן שלו  
ולפי זה גרס בסמוך הא והא  
דאשתייר ציה:

**שמעת מינה** מנין הוה סימן. אע"ג דפשיטא ליה  
לעילוי' מדמשקל הוה סימן מדה ומנין  
נמי הוה סימן צעי לאזכוחי הכא  
ממתני' ולעיל (דף כ"ה). נמי דקתני  
אכל מלא שנים חייב לא קאמר ש"מ  
מנין הוה סימן (א) דלא אלימא ליה  
כריתא למפשט מינה. אי נמי דמני  
למדמי דמנין ומרחא הוה סימן:  
**והוא** שעשויין במגדלין. אי מנין  
הוה סימן צמה שעשויין  
כמגדלין ידעינן דדרך הינוח הוה  
וצתרי לא קני טענא מכרח אכל  
אם מקום הוה סימן אפילו צתרי  
ועשויין כמגדלין ידעינן דדרך הינוח  
הוה דאי צתרי אפי' עשויין כמגדלין  
לא ידעינן דדרך הינוח הוה דלמיור  
דך נפילה הוה דאחרמי הכי א"כ  
לקמן מאי פריך (א) (ארי יוחנן) מאי  
אריא תלתא אפי' צתרי קני וי"ל  
דשפיר משי טענא מכריז:

**הא** גופא קשיא. אמתני' לא פריך  
דמתני' למימר דג' מטבעות  
היינו פירוש לצבורי מעות:  
כאבני

מפוזרות הרי אלו שלו הא משלחפי שלחופי חייב להכריז אימא סיפא  
עשויין כמגדלין חייב להכריז כי משלחפי שלחופי הרי אלו שלו תנא כל  
שאינו עשויין כמגדלין ימפוזרות קרי להו (א) א"ר חנינא לא שנו אלא של שלשה  
מלכים אבל של מלך אחד אינו חייב להכריז היכי דמי אי דעשויין כמגדלין  
אפילו של מלך אחד נמי ואי דאין עשויין כמגדלין אפילו של שלשה  
מלכים נמי לא אלא אי אתמר הכי אתמר לא שנו אלא של מלך אחד  
כעין שלשה מלכים (א) (אבל של מלך אחד אינו חייב להכריז) והיכי  
דמי דעשויין כמגדלין ריחא תתאה ומציעא עילוייה וזוטא עילוייה מציעא  
דאמרינן אנוחי אנוחיה אבל של מלך אחד דכולהו כי הדדי ניהו אע"ג  
דמנחי אהדדי הרי אלו שלו אימר אתרמויי אתרמי ובהדי הדדי נפול  
ורבי יוחנן אמר אפילו של מלך אחד נמי מכריז (א) מאי מכריז  
מנין מאי איריא תלתא אפי' תרין נמי אמר רבינא (א) (ט) טבעא מכריז  
(א) בעי ר' ירמיה כשיר מהו כשורה מהו כחצובה מהו כסולם מהו  
(ד) פשוט מהא חדא דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוב ר' שאילוי  
מכנים לה קיסם ביניהן ונוטלם בבת חייב להכריז בעי רב אשי  
כאבני

כחצובה או כסולם מהו ועלו בחיקו. פי' כשיר עגול כצמירין דמתרגמי לה שירין. כשורה זה בצד זה.

**שלשה מטבעות** זו ע"ג זו. צמחה מפרש סימניהו: **גמ' טעמא**  
**דמלא כו'.** התם הוא דאמר שהפירות לצעל הכלי: **הא כלי**  
**ולפניו פירות.** הרי אלו הפירות של מוצאן. ואע"פ שהכלי לצעל  
הקמתן את הכלי יחזיר ואת הפירות יעבד לו ולא אמרינן מהאי  
מנא נפל: **מקלטן כלי כו'.** הדבר  
מוכר דהך דעל גבי קרקע דהך  
הוא וחייב להחזיר למי שיתן סימן  
כלי וכן מעות לצעל הכיס: ה"ג  
**מלא דבר שאין בו סימן בלד דבר**  
**שיש בו סימן.** כגון מעות לפני כיס:  
**חייב להכריז.** על זה ויתנו המעות  
לבעל הכיס: **צא בעל סימן ונטל**  
**את שלו.** את הכיס ואמר אין המעות  
שלי וזה הלא צמעות: **הא.** דקתני  
הרי אלו שלו: **כצונא וכיתנא.**

גינת מוטלת ופשתן לפניה דודאי  
האי פשתן לאו מוצנא נפל דאי מינה  
נפל הוה משתייר צה והוה הדין לכיס  
ולפניו מעות מהאי טעמא. והא  
דקתני חייב צננא ופירי דעצדי  
דקתני ופלי מיניה כוליה: **הא**  
**דקתני חייב דאשתייר.** ואיכא  
למימר הך דאשתייר מיניה נפל:  
**והא דלא אשתייר.** כיון דסתם צנא  
יש לו אוגנין כפוליס לתוכו אי מתוכו  
נפל הוה משתייר ציה דאוגנין מעבדי  
ליה: ה"ג **הא** ו**הא** ד**לא אשתייר ציה**  
**מיד:** דאי לאו הכי מאי סימן איכא:  
מיניה נפל דאי מיניה נפל הוה  
משתייר ציה מיד: ש"מ מנין הוה  
**סימן.** דאי לאו הכי מאי סימן איכא:  
**כני לצבור פירות.** דאין כלן מנין  
(א) מאי סימניה מקום לכיון לצבורין  
הינוח הוה ויחב סימנא במקום  
פלוני הנחמים: **הני לצבורי פירות.**  
סימני מנין (א). דהוי מדחי ליה לא הא  
תפשוט ולא הא תפשוט: **והא**  
**שעשויין כמגדלין.** לקמיה מפרש  
שגשתן רחבין זה מזה ומינה מלמטה  
את הרצב ועליו את הכינוי ועליון  
הוא הקצר שכולן כמגדל זה העשוי  
היסוד רחב ומקצר ועולה וכי מנחי  
הכי לאו דרך נפילה הוה אלא דרך  
הינוח והיה דעתו לחזור ולטול ושכח  
הלך ונטל ומכריז וזה צא ונתן  
סימן ואומר מגדלין הוה עשויין: ג'  
**מטבעות.** שאין דמותן זו לזו  
נרחבן: **משלחפי שלחופי.** מקצת  
זו על חצירתה ומקצת על גבי  
קרקע: **חייב להכריז.** אלמא כי  
האי גוונא דלא דך נפילה הוא:  
**של שלשה מלכים.** קס"ד שלא  
היו נורותיהם שוות שכל מלך כותב  
שמו וזורתו על מטבע שלו: אי  
**דעשויין כמגדלין.** שאין שוין נרחבן  
**מלך אחד.** שורת שלשת שוות:  
**של מלך אחד כעין שלשה מלכים.**

לומר אפי' הן של מלך אחד שורת  
**שעשויין כמגדלין חייב להכריז:** דכולהו  
**אתרמי.** דהכי נפל ואין זה הינוח וסימן  
ומטבעות הוה זו ע"ג זו יש כלן סימן  
ללא אתרמי דנפול הכי: ופרכינן מאי  
מכריז מנין. קך וכן מטבעות מלאתי  
הוה צא ונתן סימן זו ע"ג זו מאלתא:  
**טענא מכריז.** מוטעין צננול כאלעדה:  
**כשורה.** זו אלא זו: **כחצובה.** כג'  
האלמעי כמו מעלות שקורין אשקוליטיו"ש:  
פשוט מהא. דר"ג חדא: כל שאינו מכנים כו'.  
וכי הוה כסולם ניטלים צבת אחת:

כחצובה או כסולם מהו ועלו בחיקו. פי' כשיר עגול כצמירין דמתרגמי לה שירין. כשורה זה בצד זה.

(6) (לעיל כ"ג: ב) ה"ל  
וי"א מ"י. (א) לפירוש  
ה"ר"ר והא"ש קאי על  
המשנה וי"א. (ד) ולעיל  
כ"א: (ה) כ"ב ק"ג. (ו) שנים  
רש"ש. (ז) וק"ג. (ח) וק"ג.  
(ט) מ"א דברייתא הוה וזמי  
אלמא מן דמשקל.  
(י) מ"א ל"ג.

**הגהות הב"ח**  
(א) נ"ב טעמי מרחי:  
(ב) רש"י ד"ה מני  
צננא וכו' ומאי פומיה:  
(ג) ד"ה מני צננא וכו'  
מנין הוה דהוי:

**הגהות הגר"א**  
[א] נ"ב ר"ב פסא וכו'.  
נ"ב הכתובים פסק כוליהו  
אוקומתא דר"ס אל דר"ו  
השמיטה. והא"ש וזכר  
ספקו גס לר"ו: (ב) שם  
וא"כ הוה ויהא דלא  
אשתייר צה מיד וליק  
הא דל"ל אוגנין. צננא  
הא דל"ל אוגנין צננא  
וא"כ הוה ויהא דל"ל  
אוגנין וליק הא דל"ל  
אפיה גבי פירי הא דלא  
מחרר אפיה לגבי פירי  
כל"ל וזכ"ר מרשי ד"ה  
והא כ"י דסתם צנא כ"י  
אלל ה"ר"ש גורס כנורסא  
שלו ונ"ש דעברי רבנו  
נח"מ ט"ז רבס ס"ק כ"ה:  
[ב] שם ח"ר מינא ט"ז.  
נ"ב וז"ל ה"ר"ש וז"ל  
אלל הרבנים השמיטה  
דמ"ל דר"ח וז"ל וזמן  
פלוני אלמא דר"י מגדלה  
ופסק כ"י וזמן וז"ל ר"ף  
(שמשפ"ש כהרמב"ם וז'  
י"ו: [ד] שם פשטו מהא  
חדא דאמר. אות ד'  
מגלת דאמר ט"ז ג' מלות  
שפלוני מקופים צננוליס  
וי"ב הכתובים ל"ב לא אלא  
גרסא אמר ר"י ט"ז וזמן  
לא איפשטא ומכר צ"ע  
כלן וע' כהרמב"ם:

**רבינו הגנאל**  
מצא פירות בכלי או  
כלי כמות שהיא וכו'  
אמר' תנינא ליה דתנו  
רבנן מצא כלי ולפניו  
פירות כוס ולפניו מעות  
הרי אלו שלו. מקצתן  
בכלי ומקצתן בקרקע  
חייב להכריז ואם בא  
ישראל ונתן סימני הכלי  
ונטל גם הפירות וכן  
כל כיוצא בהן. ורמינן  
עלה הא דתינא מצא  
סימן וזכה הלה בדבר  
שאין בו סימן. ופריקנן  
הא ונתנו גם הפירות  
וכגון ענותותן של הפירות  
בצנא ולא קשיא הא  
דתני חייב להכריז דמשפט  
שמחזיר גם הפירות בצנא  
דאית ליה אוגנין והן  
כפופות לתוכו דאמר'  
האי צנא איתתפא והני  
פירי אישפתן מן הצנא  
והני פירי (דאישפתן)  
(דאשתייר) כבוד אוגנין  
מנעום מלהפך בחק

(א) נראה דלא כגס כתיבתא דסתיה נטל ומכריז קט ועל הדבר וכו' ועי' פתח' סוף ד"ה הא גירסת רבנו ופירושו.

**כאבני** בית קוריים. מכאן אר"ת דל"ן שם ע"ז מרקוליס אלף קוליס כדאמרין הכא והא דקרי ליה בעלמא מרקוליס היינו חילוף קילוס דהס קוריס קילוס לשון שצח ומכמים התלפפו לגנאי לשון לעג וקלס (תהלים מד) ומר דפרק גיד הנשה (חולין דף זג.) ומר דפרחל דהנחל כמרל (בי"ק ק"ג):

**אחר הגפה.** מקום שמשמרות קצת חבל מצא במקום שאין משממר כלל ודאי אצידה היא ונמיאשו הבעלים כיון שאין בה סימן ולא מיירי הכא במשממר לגמרי מדפריך בגמרל והוי קשר סימן כלומר ויטול ויכרז ונמקום המשממר אפי' יש בו סימן לא יגע בו דהא מן מצא כלי טמון באשפה לא יגע בו ויבש בו סימן מיירי מדקאמר ואם מגולה נטול ומכרז וכן לעיל (דף כד.) אמר מצא אצידה אס רוב ישראל חיב להכריז א"כ ביש בה סימן מיירי ומקוי לה בטמון באשפה ומלך עליה לפנותה אבל אס לא נמלך לא יגע בה ולרצא דלמר מקום הוי סימן נקט דוקא גזלות דמדדן אבל דבר אחר לא דהוי מקום סימן ויטול ויכרז כיון דלמר משממר לגמרי ולרצה דלמר מקום לא הוי סימן נקט גזלות לאשמועינן דאע"ג דהוי ספק הינוס דאיכא למימר דמעלמא אמו לא יגע בהן:

**ואמר ר' אבא בר זבדא** אמר רב ספק הינוס לבתחילה לא יאשו. דמפרש לעיל דלמא איניש אלנעיהו: **ואם נשא** א"א יהודי. יש מפרש דהיינו דוקא כשנטלה והולכו לביתו דיש לחוש שמא צאו בעלים בתוך כך ולא מנאוו שם שהניחו שם ושבו לא יחזרו לבקשה לכן לא יחזיר למקום שנטל אבל אס נטלו ולא זו משם וראה שלא צאו בעלים בתוך כך יחזיר וכן יש צירושלמי עיבא צריב אלא בר זבדא גופיה דקאמר רבי אלא בר זבדא אשכח חמרל מוכסה בחפיסה ונכסיה אתא ושאל צריב רב אמרו ליה לכו יאות עבדא אמר לכו אהדריה ל"ל לא דלמא אתא מריה ולא אשכחיה ומילא מניה ומיהו אס נטל לא יחזיר משמע רק שנטלה ואע"ג דלא הולכה לשום מקום לא יחזיר ויש לפרש דמיירי הכא בספק אצידה דאפי' הניחה בעלים שם מדעת דומה ששכחיה דנלא משממר כ"א קצת מיירי דמילא דמתני' דעל מנת' קאי רבי אלא ולכן אס נטל לא יחזיר דהשתא אצידה היא ושכחה הבעלים וימן שאס היה יודע שהיא אצידה היה מחויב בהשבעה בלא שום הגנה אס הוא יודע של מי הוא דכיון שהוא משממר קצת לא יאשו הבעלים ולא דמי לזון ואינה לפי כבודו דלמר רצה צרקהו הכישה נחמיצ צה ואמרין צהמוכר את הספינה (בי"ק דף פח.) אימור דלמר רצה צבעלי חיים דלנקטיהו נגרי צרימא אבל צשאר דצרים לא היינו משום דזון לא מיחייב צהשבה כלל ולכן כ"י יחזיר למקומו אינו חיב צשמירתה וכן ללוחית דפרק הספינה (שם דף פח.) לא מיחייב כלל צנטיילה דאצידה מדעת הוי ואינו חיב כלל צהשבעה אבל הכא אס היה יודע שהיא אצידה לבעלים אס היה יודע של מי (א) הס הוי שהוא שאל אס הגביה חיב צשמירתה דקין אצידה ממש וכן משמע צפרק הספינה (שם) דקאמר ללוחית אצידה מדעת הוי משמע דאס לא היתה אצידה מדעת א"ש דמחייב צנטיילתה ועודא דירושלמי דקאמר דאימור אתא מריה ולא אשכחיה מיירי שנטלא צמקום שמשממר לגמרי שלא היתה אצידה ואינה צת השבה ולכן אי לא הוה לן למיחש לאתא מריה יחזיר שפיר וכן משמע דתסם חפיסה יש בו סימן ואי לא הוה משממר לגמרי א"כ שפיר עשה שנטלה ומאי אמר דלאו יאות עבד וכן הוה דמינא לקמן (דף לא.) מצא עליה או קורדוס צלד גדר אין זו אצידה ולא יגע בו אפילו יש בו סימן מיירי צמקום המשממר אי נמי התם לדעת הוגה שם ולא יגע בו אפילו יש בו סימן דדרך פועלים שמתחיים טלימן או קורדומס צלד גדר של אותה שדה ולפירוש רש"י דפירש דלא יחזיר לבעל איניש דהיינו סימנא קשה דפשיטא דלא יחזירו לשום אדם שאינו יודע מי הם הבעלים כיון שאין בו סימן:

**כאני צים קוליס.** מרקוליס והיא שם ע"ז ולקמיה מפ' היכי עבדי: **אחם מכאן ואחם מכאן.** והשלישית חזיה על זה והזיה על זה: **נירוגים היא.** נירון קיסר כחזו עליה: **מתני' מצא אחר הגפה** [או אחר הגדר] גזולות מקושרין. גפה סמימת כותל של עץ או של קנים: **גדר.** של אצנים: **לא יגע** כ"ן. טעמא מפ' צגמרל: **מוכסה** לא יגע בו. דל"ן זו אצידה שהיא מוחזק עליה בלא מוכל להשתעבד דמשממר הוא: **גב' צמדדין.** ממקום למקום: **מעלמא אמו.** ואין זה הינוס וכיון דל"ן בהן סימן נימא הרי אלו שלו: **ואיכא למימר איניש אלנעיהו.** הואיל ומקושרין: **ספק הינוס.** צדכר שאין בו סימן וכ"ש ודאי הינוס: **לכחילה לא יטול.** דאי שקלת לה ליכא למרייהו סימנין למיתב צהו ופסיד הלך לא יטול והבעלים חזרו וינאו ויטלו: **ואם נטל לא יחזיר.** דהא ליכא ליהיב סימנא: **שכן דרך אשפה ליפנות.** ואי לא שקיל ליה האי השתא לכשיפנה יטלנה נכרי או ישראל חשוד הלכן אצידה היא ומחזר עליה: **כובי וכסי.** טמונים מדעת הוא ולא יגע בו: **כניי והמניק.** שכן כלים קטנים אצדה הן שהשליש שם עם האשפה שהולאס מן הצית. ולקמן פריך מאי שכן דרך אשפה לפנות: **אצידה מדעת היא.** דהוה ליה לאסוקי אלדעמיה שפניה: **היינו דקטני שכן דרך אשפה לפנות.** להבעלים מלכיס לפנות: **לפנות לה כלים קטנים.** מן הצית שלא מדעת: **מתני' מצא בגל.** גל אצנים מחומה שנטלה: **הרי אלו שלו.** צגמרל מפרש: **מחזיו ולחזן.** בחזק מחזרי כותל הסמוכים לרשות הרבים מצאה מחזי עובדי של כותל ולחזן שלו דלמרנין אחד מצני רשות הרבים תנו שם ושכח. דאע"ג דלמחזן לעיל ספק הינוס לא יטול והאי ודאי הינוס הוא הא מוקמי' למתני' צגמרל(א) דשתיק טפי דאיכא יאוש צעלים: **ואפילו מצא בתוך הצית כו.** דלא ידוע דמאן נינהו ובעליו נושא: **גב' טנא.** גבי גל וכותל ימן: **שיכול לומר לו.** צבעל הגל או צבעל הכותל: **של אמוריים.** שהרישו צבותיו הוי: **ישראל לא מנעני.** ומחזיו ולפנים אמאי שלו הרי צעל הצית זה משמט צה זה כמה שנים: **דשתיק**

היה קשר סימנא. שיש קשרים שאין דומין זה לזה ויחזקו ין וכן הוא עשו ויעיר כ"ו. כל ספק הינוס. מצא דבר שאין בו סימן נלד מקום שמשממר קצת. דלא שכיח איניש דלזיל. ויש לפסוקי שמה מדעת הנוס שם לגניהו: **לכחילה לא יטול.** המולא. שכשיפנה בעליו לא ימלא ויפון אין בו סימניו. לפיכך ימלאו ובעליו יתנו וכל שכן לודאי הינוס דמתן מצא כלי באשפה מסתה לא יגע בו דלא שכיח איניש דלזיל. ואם נטל לא יחזיר. אס צה אחר ואמר של הוא וימין אינו נתון בו אל יחזיר. משא חזי שנו ופוק הבעלים לנא יבוא עדים שכימו שם לפיכך יהא מוחזר ציו זה עד שיפנה אציה. דהאי לא יחזיר לא שיהא שלו קאמר. דהא ספקא דמקושרא אמת ליהי אס הינוס הוא (שם).

**הגהות הב"ח**  
(א) גב' הני אצנים אלנעיהו הכא ואי: (ב) שם משנה אפילו מצא בתוך הצית: (ג) תמו' חזי וחס וכו' אס היה יודע של מי הוא עמה:

**מוסף רש"י**

ליהוי קשר סימנא. שיש קשרים שאין דומין זה לזה ויחזקו ין וכן הוא עשו ויעיר כ"ו. כל ספק הינוס. מצא דבר שאין בו סימן נלד מקום שמשממר קצת. דלא שכיח איניש דלזיל. ויש לפסוקי שמה מדעת הנוס שם לגניהו: **לכחילה לא יטול.** המולא. שכשיפנה בעליו לא ימלא ויפון אין בו סימניו. לפיכך ימלאו ובעליו יתנו וכל שכן לודאי הינוס דמתן מצא כלי באשפה מסתה לא יגע בו דלא שכיח איניש דלזיל. ואם נטל לא יחזיר. אס צה אחר ואמר של הוא וימין אינו נתון בו אל יחזיר. משא חזי שנו ופוק הבעלים לנא יבוא עדים שכימו שם לפיכך יהא מוחזר ציו זה עד שיפנה אציה. דהאי לא יחזיר לא שיהא שלו קאמר. דהא ספקא דמקושרא אמת ליהי אס הינוס הוא (שם).

**רבינו חננאל**

קשיא מתני' בכובי וכסי דמצניו להו אינשי. בהמנו וסבין דאיכא למימר בטאטא שקלינהו בהוי צפרא דביחא ודוקינאו לאשפה ולא ידע שכן דרך בני אדם לכבר הבית ולהשליך העפר לאשפה. פ"י המוק כלי שיש בו שני דאשים כגון המולג שיש לו ג' שינים ודרך בני יון להחזיק חתיכת הבשר ולחזרו עם הסבין ולאכול ונטל פ"ו שחתך ונתנו לחזן פ"ו ואין ידיו נוגעות בכשר ככל מפני

רבינו חננאל (המשך)  
קשיא מתני' בכובי וכסי דמצניו להו אינשי. בהמנו וסבין דאיכא למימר בטאטא שקלינהו בהוי צפרא דביחא ודוקינאו לאשפה ולא ידע שכן דרך בני אדם לכבר הבית ולהשליך העפר לאשפה. פ"י המוק כלי שיש בו שני דאשים כגון המולג שיש לו ג' שינים ודרך בני יון להחזיק חתיכת הבשר ולחזרו עם הסבין ולאכול ונטל פ"ו שחתך ונתנו לחזן פ"ו ואין ידיו נוגעות בכשר ככל מפני

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

(6) פסחים 1: ע"פ ר"ל  
מ"ב (3) בני אדם ר"ל  
(8) ובעל דמ"ג (ד) ע"פ  
בראשית ג' (אמתה) (8) ע"פ  
רש"י (1) סוף ב"ב נעשה  
בכ"ס (1) סוף

הנהגות הגר"א  
(א) נ"ב דש"ק. י"ב גירסת  
הרמב"ם דש"ק (ועמ"ש  
רבינו חנ"מ ס' ר"ס פ"ק  
(3) [ב] ת"ב ד"ה דש"ק  
כ"ו ח"ל י"ב י"ב ע"פ הגר"א  
ב"ס רל"ג"ה:

לענין רש"י  
אש"ר ל"א  
א"ש"ר ל"א (ש"ס). שנינו.  
ש"ר"ס.  
פ"ל"א. כ"ט"ל מתכת.

מוקף רש"י

דש"ק. ליהנותם ה"ל  
מן הכסף ובע"ז ר"ל  
(שבת ס"ה) א"י: שהלכה  
מלכה (חושב"ה). מעות  
שנמצאו לפני סוחר  
בהמ"ק לעולם מעשר.  
רוב אובלי נשי גירוש  
כל ימות השנה ממתות  
ל מעשר שני הן, לפי של  
היו מספיקין לאכל כל  
מעות מעשר שני שנתן בעיר  
ויומנו אותם לנני העיר  
בטובת הנאה והן אוכלין  
אותם בקדושתן ועקר  
אכלת מעות מעשר שלמים  
היו מביאין מן דקד"ק  
במנחות (פ"ב) לזכך לוקחין  
מן דמעות. דכל זמן  
ש"ס לו מעות מעשר א"ש  
מו"ט מעות חולין, וא"ש  
ל"כ"ה למירם ש"ס מיר  
המוכר נפלו למעות חולין  
הן, ספק אסורה לתורה  
(פסחים 1) בעה"ב  
חולין. ואפילו בעה"ב הרגל  
ש"ס מעות מעשר מביאין  
גירושלים ממעות חולין.  
לא מספקין להו מעשר.  
דלוקין כ"ר רובא דש"ס  
ואמרין לאו הארבעה נפול  
אלה קודם הרגל (ש"ס).  
ובירושלים בשאר ימות  
השנה חולין. ל"כ מעות  
העיר חולין. בשעת הרגל  
הכל מעשר. והמפרש  
עמ"ש. מה טעם בשעת  
הרגל מעשר ולא אמרין  
קודם הרגל נפול דמאמרין  
במלאין כ"ר הית. הואיל  
ושוקי ירושלים עשירי  
להתכבד בכל יום. מפני  
הטעם. ואם נפול קודם  
הרגל היו משתכחי בשעת  
כ"ר. אבל הר הית  
מתוך שהוא משופע והרוב  
מכבדת ומעשרי ועוד שאין  
אדם נכנס בנאק של רגליו.  
כ"ל דבר העשוי להתכבד  
אמרין קמאי קמאי אדו  
(ש"ס).

**דש"ק ט"פ.** העלו חלודה רבה דכ"ו לא שניק להו: ספינא.  
הנמלא בחדר ממורי הכותל: **בסר קסא.** אזיל אי קמיה לגוי בני  
הבית נתנוהו שם אי קמא לבר בני רשות הרבים נתנוהו שם שכן  
דרך החימו. וכן יסא ב"ר שנייה אש"ר ל"א ב"ר: **באודרא.**  
**מוכין: נכסא.** פ"ט"א של כסף:  
**ממולא.** מן הפסד שמחזיק כל רוח  
הכותל: **לא לריכא דמשע.** הכותל  
לחד גיסא: **מהו דסימא.** חב"י  
הגובה היה מחילה ואש"ר ל"א ש"ס  
לד הנמוך קמ"ל: לפני סומי בהמה.  
גירושלים: **לעולם.** בין בשעת הרגל  
בין שלא בשעת הרגל: **מעשר.** שרוב  
ב"ר הנאכל גירושלים מעשר לפי  
שאין אדם שזה גירושלים עד שיאכל  
כל מעשרותיו ונתן מעות מעשר  
לעני העיר או ללוהיו וישי העיר  
ורוב הוצאות מעשר לוקחין בהן  
בהמות שלמים כדגמר שם שם  
מעשר משלמים במקמת מנחות  
(דף פ"ג): **וכהר הבית חולין.** ואפילו  
בשעת הרגל וא"ש פ' שרוב מעות  
שנעיר מעשר שעול רגלים מביאין  
מעות מעשרותיהן לאכלם לא שניקין  
רובא דש"ס ואוליין ב"ר רגל אלא  
אמר' מלפני הרגל נפלו כ"ר וחולין  
הן: **ובירושלים.** בשאר שוקים שבה:  
**בשאר ימות השנה חולין.** לרוב מעות  
שנעיר חולין: **ובשעת הרגל מעשר.**  
שרוב מעות העיר מעשר: **ואמר רב**  
**שמעיה בר זעירא מאי טעם.** גירושלים  
בשעת הרגל מעשר ולא אמר' מלפני  
הרגל נפלו כדאמרין כהר הבית:  
**ושוקי ירושלים עשירין להתכבד בכל**  
**יום.** ואם נפלו שם לפני הרגל כ"ר  
מלאוס מכבדי השוק. אבל הר הבית  
אין צריך להתכבד בכל יום שאין טעם  
ועפר קולט שם מתוך שהוא משופע  
ועוד שאין אדם נכנס שם במנעל  
ובאזק של רגליו: **אלמא.** דכ"ר  
שע"י להתכבד אמר' קמאי קמאי  
אזלו והיו אמרין יונה: **הכא נמי.**  
קמס שוכר בית כשהוא יולא מחפש  
כל זיומיו ונוטל את שלו יולא וינמא  
האחרונים שכחוהו שאילו הראשונים שכחוהו  
**לשגשה ישראל.** צבת אחת וכל שכן אם היו עובדי כוכבים ומי שנפל  
ממנו מלאש דלא ידע ממאן נבעי: **פונדק.** מקום שעובדים ושנים לנים  
לינה אחד ושנים: **ואפילו כ"ר ש"ר.** דעבדי דמיאש ולא סמין  
ליהדרו נהליה דלא מפלגי בין דבר שיש בו סימן לאין בו סימן:  
**שגשה עובדי כוכבים.** אידי דנקט שגשה גבי ישראל נקט נמי גבי  
עובדי כוכבים וה"ה חד ובלבד שהיא אחרון: **אפילו הימא לשגשה**  
**ישראל.** ולא תפשוט דהלכה כרשב"א דכי פליגי רבנן עליה  
היכא דנפלה במקום שהרבים מזינין דלא ידע להו לכוילה דסבר  
האובד ומימר אמר ההוא להשכח לא ידע ממני נפלה ולכשיגיע  
הרגל יכריז עליה ואחן סימן ואטול אבל הכא דידע להו  
לכולהו ומבנהו ולא חודו איחוש מלאש מימר אמר כו':  
**אמרי קמיהו.** אמרתי לפניכם: **והשפא ליהדרו.** בתמיה:  
נקיטנא

**דש"ק.** וא"ת ולקני ליה חזירו לבעל הגל או לבעל הכותל  
(ב) ו"ל דאין חזר קונה דכ"ר שיכול להיות שלא  
ימצאו לעולם כמו הכא שהוא מוצע בעובדי הכותל וכן מוכח לקמן  
(עמוד 3) דמן מלא צננות ובשולחנות הרי אלו שלו ואין חזירו קונה  
לחזרו או לשולחני לפי שהמעות הם  
דכ"ר קטן ואין סופו היה לימצא וכן  
לקמן (דף פ"ג). דקאמר לא שנו אלא  
בלוקח מן התגר דלא היו שלו ולא  
אמר' דקנה אותם תגר כשהיה  
בכרשותו: **בבריתל** חדש מחציו  
ואחיון ש"ה. וא"ת והא אמרין ספק  
הינות לא יעול ועוד דהכא כי נמי  
נטל להו מקום סימן ויכריז ועוד  
דמשמע דמתני' מיירי אפילו ב"ש בו  
סימן דבגמרא היה צ"ע לאוקמי  
מתני' בספין וכ"ס אלא ממתת פירכא  
אחריתי מוקי לה באודרא ונסכא  
ו"ל דאיירי בש"ק דמיאש דכ"ר אלא  
ומסתמא כ"ר נקטו בעלים ולא  
מצאו ונתיאשו אבל מחציו ולפנים  
של בעל הבית דאינו שוכח חפציו  
ימים רבים:  
**בתוך הבית היה א"ש.** מיירי  
שמלא צ"ה הענין שגראה  
שהוא אכזיבה: **וביזול** ב"ר בתרא.  
דהיינו בעל הבית דמסתמא לעולם  
הוא לר צניותו עם השוכרים וטרם  
שהלכו חפצו חפציהם וכ"ר הבית  
ולא שכחו דבר ואין לתלות המציאה  
שהיא שלמה אלא צנעל הבית שעדיין  
נשאר צניותו באחרונה כגון מעות  
דחליין ב"ר בתרא לפי שמכבדין  
השוקים בכל יום ואפילו אין בו  
סימן דאין בעל הבית מתיאש מה  
שמפסיד צניותו כסבור שימצאו היום  
או למחר כיון שאין נכדים עמו  
דריס צניותו וכי משני עשה פונדק  
לשגשה בני אדם אפילו כי יש סימן  
מתיאש: **לעולם מעשר.** ואין  
לתלות דמן המוכרין נפלו וכ"ר מעות  
חולין הן שנחמלו על הצנעה דלוקחין  
ב"ר לוקחין דהו רובא דמוכר אחד  
מוכר לכמה בני אדם ועוד דמוקמיין

להו אחרים דהו מעשר: **ב"ר** הבית 'עירם חולין. וא"ת והא  
אמרין פרק הרואה (בבב"ב דף ס"ג) לא יכנס אדם שבהר הבית  
צנעות הנכרונים לו צנעדין א"כ מסתמא כל הקדש הם ופלו מן  
המציאין לשגשה בנין ו"ל דאין אסור ליכנס אלא צנעות הנכרונים  
לו צנעדין בפרהסיא דנראה שנושא אותם לסחורה וגנאי הוא  
וכענין זה אפילו של הקדש אסור אבל (1) צידו אפילו הם של חולין  
מותר ליכנס (ועיין מוס' פסחים 1):  
**עשויין** להתכבד בב"י יום. וא"ת והלא אין מתכבדות אלא  
בשביע צניותם שלא ימלאו הטהרות ולא צנעדין המעות  
וצנעה (דף נ"ו) ושם ד"ה ש"מ) מוכח דמזבי דאינה צחוקת דדוקה  
משנא"ס א"ש פ' שכדוהו אינו מועיל כיון שלא דקדו משנא"ס  
בשעת כיבוד ו"ל כיון שצודקין משנא"ס שלא יהא אפילו ע"ס  
בכעדהה אי אפשר שלא ימצא מעות א"ס היו שם:  
**הכא** נמי קמא קמא אורי' צ"ה. וא"ת ולוקי מתני' כגון שנמצא  
גבי תיבה שנשתמשו בה מעות מעשר וחולין דלע"ג שביד המבינה  
אוליין ב"ר רוב מעות שנשתמשו שם ולא ב"ר בתרא כשנמצאו בגומא יש לומר שיש גומא שנצדקת על ידי כיבוד כדאמר פרק דס  
נדה (נדה נ"ו) ושם ד"ה בגומא) יש גומא שהיא עמוקה או סדק שהוא עמוק שאינו נצדק ע"י כיבוד כי ה"א דפסחים ומתני' דקתני מלא  
בתוך הבית לא משמע שמלא בסדק עמוק או בגומא עמוקה כל כך שלא יוכל לו למצוא בשעת כיבוד:  
**לשגשה** עובדי כוכבים. בפחות משלשה לא מקרי רוב ומיירי שנים צניתי דאי לאו הכי היו דבעל הבית שהוא בתרא:  
**אפילו** תיבא לשגשה ישראל. מלמיה דבר קפרא מפרש דלמך לשלשה בני אדם מיירי אפי' בשלשה ישראל ואפילו רבנן  
דאמרין כ"ר ש"ר חייב לשלשה הכא הו ש"ס דמפ' דמתיאש וא"ת ולמה לי שלשה בתרי ובעל הבית סגי דכל אחד אחד חזירו לקחן  
כדאמר בסמוך גבי ראה סלע שנפלה משלשה ו"ל דלא סגי בפחות משלשה דאימר דמאחד מן השוכרים א"כ והם אינם חושדים את בעל  
הבית ולכן אין האובד מתיאש דכ"ר ודאי חזירו לקחה ויחזירו לו (1) (ועי"ל דע"י לאוקמי אפילו אין בעל הבית עמהם):

עב א מ"י פ"ו מה' גולה וצ"ה ה' ז  
קמס עשין עד ט"ע ח"מ  
מ' ר"ס פ"ק א:  
עב ב ג מ"י שם ה' ט י  
עו"ש"ע שם פ"ק ב:  
עו"ש"ע שם ה' ט  
עו"ש"ע שם פ"ק א:  
עו"ש"ע שם פ"ו מה'  
מעשר שני הלכה:  
עו"ש"ע שם פ"ו מה'  
גולה וצ"ה ה' ז  
ועיין השגות ומ"מ  
וכ"מ קמס עשין עד  
עו"ש"ע ח"מ ס' ר"ס פ"ק  
ז:

רבינו חננאל

הזוהמה. דש"ק ט"פ עלה  
בהן ס"ג הרבה. לומר  
משנים רבות הם נתונים  
בוה המקום לפיכך עלה  
(בהן ס"ג). פי' קתא יד  
הספין נקרא קתא שני  
רצעות שהביס קשור  
בהן. שהרצעות נקראות  
שני: מחניחין דקתני מצא  
בכותל חדש מחציו לחין  
למצוא מחציו ולפנים  
לבעל הבית אוקימנא  
באודרא ונסכא דליה להו  
לא קתא ולא שני וכן כל  
כיוצא בהן. אם משכיר יד  
לביית זה לאחרים אפי'  
מצא בתוך הבית הרי  
אלו שלו אוקמה רב  
נחמן בפעטא פונדק  
ואפי' לא עשאו אלא  
לשליש ישראל הרי אלו  
שלו מאי טעמא הווא  
דנפל מניה נתיאש. ואודא  
רב נחמן לטעמיה דאמר  
ראה סלע שנפל משנים